

Bréf og skýrslur varðandi brunatjón 1876-1906

Aðfnr. 1506, örk 4

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1
Útskrift
úr lögregluþingbók Reykjavíkurkaupstadar.

Ár 1906, þann 8. maí var lögregluþingur Reykjavíkur settur á skrifstofu bójarfógeta og haldinn af öðrum bójarfógeta Halldóri Kr. Júlíússyni með vottum forvaldi Björnssyni og Ólafi Jónssyni.

Frá var tekið fyrir:

Áð ramusaka hvernig kviknað hefti í í pakkrúmi (vörubúð) Hjartar kaupmanns fjeldsted, Laugaveg 24, en þar varð varð við eld e. kl. 1 í nótt er leit.

Slótti í rættinum sem vitni eftir munulegu fyrirskalli Halldórinur J. Austmann, fyrrverandi kaupmannur, 32 ára gamall, og var áminstur um sannsögli. Hann skýrir frá því að hann hafi svefuhesbergi beint fyrir ofan sjálfa beið Hjartar fjeldsted og að hann sofði þar ásamt konu sinni og einu barni. Segist hann hafa farið að hálta í gortvöldi hjórnubil kl. 9 1/2 og sofnað nálæga straks, en kl. litlega 12 1/2 eftir miðnótti hafi hann vaknað, við það að í svefuhesberginu var reyfjarmóðar, og smeygt sjér í lufur samstundis og vakid konu sína og barn.

Meðan konan var að klóla sig og barnið
fór vituð út í eldhús, en þau þar engann
reyk og ekkert athugasvert; opuði þá vituð
hurðina inn að státsstofu sinni, sem er
rjett fyrir ofan þakkrúm Hjartas Kaufmanns
og var hún þá full af reyk og það svo að
vituð hjelst ekki við í dýragáttinni en
lokadi hurðinni sem fljótt aftur. Ekki
datt vituð samt það í hug að kviknað
hefði í státsstofunni, því þar er enginn ofu
og þar ekki farid neitt með eld, en það er
þess fullviss að reykurinn komi meðan inn
húsinu. Þó vituð síðan uppi á lofti til
þess að vekja vinnukonu sína sem sefur
þar, og stekja sem hann leigir þar, fór síðan
um hól aftur niður af efstaleftinu og á
fyrota lofti með hann konu sinni og fór
henni lykta að þakkrúsinu, sem hann bar
í leynavasa sínum, til þess að hún gæti
farid þangað með barnið. Þó vituð svo
niður stígann eldhúsmegin og klappar
um leið á svefnherbergishurð þeirra bróðra
Gunnlaugs og Kristians Sigurðssonar, sem
leigja tvö herbergi niðri í húsinu bakatil.
Þó svo vituð klappar á hurð
þeirra bróðra, er hurðinni kyfpt uppi af
Gunnlaugi, þá vituð að þar inni í herberginu
var þöluverdur reykur. Þó vituð svo út

og afuadi forstofuhurðina, sem er alveg
á auðurgafli hússins, en forstofan
var þá svo full af reyk að það varð að hófa
frá í svif, en brátt minkadi reykurinn
svo, að vituð komst upp og gekka ís
stugga um að eldur hafði ekki þviknað
í forstofunni eða stálsstofunni. Þá frem
fjórðu ferðun bar vituð út skrifborð sitt
og náttú af föðun, niður eldhússligam.
Að þessu tínu fór vituð út og braut svo
uppi með fleinum mönnum, sem nú voru
komnir að, búrskurð Hjarðar Djeldstöðs.
Þegar inn í búrinn kom var hann svo
full af reyk að vituð og annar maður
til gáðu sjött að einu haldið það út, að skrifa
inn að ofurinn, sem stendur hjórnubít
í miðri búrinni við suðurvegginn, en
fundu að ofurinn var kaldur og að eldurinn
stóð ekki í sambandi við hann, og svo
út aftur. Að stundu búrinni fór vituð aftur
inn og annar maður til og komust þeir þá
alveg inn í þakkrúmið, og sá þá að eldur
var það í stúnu (sements- eða Keksstúnu)
og húsnun, greip vituð þá strax stúnnu
og bar hana út. Þen þegar vituð kom inn
aftur, sjó vituð að eldur er líka í loftinu
á heilbergginu og þanellunum; en í þessum
svifun komu þeir bróður Gunnlaugur og

Kristinn með því vatnsfötur, sem stóð
höfðu inni hjá þeim, og með þessu vatni
var eldurinn að mestu köfður. Vitund
segist vera eigandi að austurhelming húss-
ins og að hann sje vabryggður fyrir eittund
litid í sjöunda þúsund krónum. Upsel.
stærst. Vitund vjet frá rjetti. -

Stótti þá sem vitni eftir munlega
fyrirkalli Kristinn Sigurdsson mívaxi
24 ára að aldri og var áminstur um sann-
sögli. Skýrir vitund frá því að það ~~þafi~~
~~farid að hatta hjórum bil kl. 11 1/2 í gortvelli~~
~~en staki sofnað fyr en kl. 12~~ ásamt með
bróður sínum Gunnlaugi leigi L. herbergis
í austurhelmingi hússins N. 24 á
Laugavegi, midri, gegnt bíð og þakkrúmi
Hjartar Kaupmanns. Segir vitund að þeir
bróður hafi sofnað um sólfleybit í gort-
kveldi en að Gunnlaugur bróðir þess
hafi vaknað þegar klukkuna vantaði á að giska
10 mínútur í eitt eftir miðnotti við það, að
svefherbergid var fullt af reykh og straf vakid sig.
Hafi þeir þá blóðst straf og horid ut með af
iverufötum sínum og rúmfoðum og tvo stóla.
Að því þeim segir vitund að Gunnlaugur bróðir
þess hafi gengid að hurðinni að þakkrúmi
Hjartar fjeldstedis og þekid í snekilinn og
hurðin gengid upps, en að þeir hafi ekkert

getað sjáð síni í herberginu fyrir reykt og
og töldu það víst að eldurinn væri þar. Flúðina
ljélu þeir svo standa opna. Segist vitnið
svo ekkert hafa athafnð fyrir heldur enn
línd var að brjóða upp bútarhuslína, að
það tók þótt náðuafótur sem standa þjá
þeirns boddum, og voru þótt þeir í búðina
enn bútardyrnar og svo inn í þakkrúmið.
Þegar vitnið kom með fötunna var þunna
kominn út á götu. Um það hverjig eldurinn
hafi orsakast veit vitnið ekkert. Heim til
sí, kom vitnið í þring um kl. 11 í gortvöldi,
en varð ekki varð við neinum umfang í herbergji-
nu Hjartar Kaupmanns eftir þann tíma
og sá hann alls ekki. Uppl. staðfest.
Vitnið vjék frá vjétti.

Rannsókninni frestað

Þessi skilid

Notkar

P. Björnsson

Klafurjónsson.

Ár 1906, þ. 9. maí var lögregluráttur Reykjavíkur
settur á skrifstofu þegarþógeta og haldinn af setinu
þegarþógeta Halldori Kr. Júlíusson með vottum
Páli Arnasyni og þorvaldi Björnssyni.

Þá var tekið fyrir

Adhalda áfram rannsókn-
inni nokk á undan. —

Mótti í rjettinum Hjörtur Arnason, sem bekið
hefur upp nafnið Feldsted, niverandi
kaupmaður 31 árs að aldri, og var áminntur
um sannsögli. Segist honum svo frá að
hann hafi yfirgefið húð sína í fyrra kvöld
þjórumbil N. 9. 35, og að hann hafi ekki
komid neitt þangað uppreftis á Laugaveginum
framar það kvöld og ekki fyr heldur en um
svöðina að hann var vakinn af brandlúð-
inum. En svo stendur á að komparentinn
leigir til íbúðar tvö herbergi í þinghollostroki
17 í austurenda hússins, en þau tvö herbergi
sem hann leigir í austurenda hússins nr.
24 á Laugavegi, hefur hann annað fyrir húð,
það vestara, en þitt fyrir þakkrinum. Segir
Compas. það hafa verið vana sína minna
síðasta mánuðinn eða svo, að ganga á kvöldin
þegar hann yfirgefur húðina, út um sjálfar
húðardýrnar, sem vita að göðunni, en ekki
út um dyr þakkrinum, sem liggja út
í forstofu hússins sem aftur er á austur-
gafli hússins. Síð sidustu verk í húðinni
segir Compas. sjá að selja peninga þá sem
hann hefur þengið inn um daginn, og sem
hann tekur með sér heim í síni íbúðar-
herbergi að undanteknum Kopas, sem hann
hefur fyrir vana að skilja eftir, að sofa
og selja þlera fyrir gluggana á húðinni

og þakkræmskerberginn, og svo að góða að
hvort hvern þakkerbergisinn sem leggur
úf að forstöfunni sjá loð; síu hvern er
loður með venjulegum snerli og lykli
og þess utan með „smekki“ lá. Compar.
segist munu það fyrir við, að þetta, að
góða að lánun í umgælinni hvern þakker-
bergisinn var hann síðasta verk í fyrra kvöld
og að hann tók bði á smekklámun og neðri
lösinunni og þann að hvortveggja lösinis
var í reglu. Þetta skómunu áður en Comp.
gotti að lösinunni í umgælinni þak-
kerbergiskurð, man hann eftir því, að hann
fram í búðinni kvækti sjá í viðli; en
hvar hann kastadi frá sjá eldopitunni man
hann ekki, en man fyrir við að það var í
búðinni sem hann kvækti í viðlinum
og að hann munu því hafa kastad frá sjá
eldopitunum þar, síu þess að hann munu
veik fyrir við hvað hann gjörði af heuni.
Compar. segist sjálfur leggja í ofurinn í búðinni;
segist hann aldrei taka áskunas í þonnum
fyr en í morgunna, en hafa fyrir síð að láta
hana í Arjékassa (melis eða Kexkassa) sem
stendur inni í þakkerberginu; í þessum
Kassa loður Comp. sömuleiðis sofsis búðinni
og þeim svo ekki Kassam fyrir heldur en
hann er ordinn fullur. Man Comparantinn

eftir því að hann hefur eld í ofurinum í
fyrra dag, en þó að dauð hefi verið í
hónum þegar hann fór um kveldið eða
kannstíje einhver eldur það veit hann ekki
fyrir vist, því hann gótti ekki að því.
Tunna sem eldurinn var í og sem
þorin var úr, segir Comp. að hefi verið þón,
en að því er hann frekast man lágu 6-7
fóta í sekki rjett við hanna og að sumir
þeirra hefi kannstíje hvílt á hannaarm-
inum. Eufremur man Comp. eftir því
að hann hefur látið þoka með dálitlum
slatta af Karbóflumi þannig að annað
þokahornid hefur ridur í hanna en
heft úr fyrir; hanna hefti hann amaro
brúkað undir kol til búrinnar til þess
að hida hana upp. Tuni þakkherbergid
þorir Comp. að fullgöta að euginn hefi
þorid seinni part dagsins í fyrra dag.
Þorur sinar segir Comp. váttygðar fyrir
2900 Kr. í Union Þraudforsikrings selskab
og verslunar áhólt fyrir 100 Krónum í sama
fjelagi. Uppl. stadfest. með þeirri brytningu
að unglingssúlka Katrin, hvers dóttir
man Comp. ekki, til þeirra; Grettisgötu
N:1 sem sje í búrinni meðan hann þorid,
hefti þorid að vanda kl. 2. e.m. og farid en
kl. 4 1/2 - 5, og að hún kannstíje hefti farid

inn í frakkherbergin, en eftir kl. 5 hafi
enginn ökuungur fangað komid. Uppf. staðf.
Komf. vjek frá rjeki. -

Rauusökuninni frestað

Rjeki slitið

Sattar.

P. Björnsson

Páll Arnason

H. Kr. Júlíusson

settur.

Á 1906, þann 11. maí var lögreglurjettur Reykja-
víkur settur á skrifstofu þegarþógeta og haldinn af
settanu þegarþógeta Halldóri Kr. Júlíussoni með
vottun forvaldi Björnsson og Páli Arnasoni
þá var tekið fyrir:

Ad halda áfram rauusökuninni
nosh á undan.

slotti á rjekið sem vitni Gunnarsson
Ligurðsson 30 ára að aldri og var áminntur
inn rauusögli, segist hann þúa með Kristni
bróður sínum í sfi herbergjunum í austurhelu-
ing hússins 24 á Laugavegi. Kl. kveldið þ. 7.
þ.m. segist hann hafa komid frá vinnu kl. 8
og gengid frá heims bil sín og borðað og klot sig
í ömum fóti og farid víðan út að ganga und
gamni sínu og hafi þá klukkan þegar hann
fó út, verið langt gengin mín. Segist hann
hafa gengid niður í bð og niður á bryggju og
hitt og spjallað við ýmsa menn og ekki hafa
komid heim þgr en þgr um bil kl. 12 miðnatti.
Fó vitnið frá strap að hálta og varð ekki vart

við þessum reykh meik alþingaverð og sofnadi
þjermubil þras. En þl. undir í vaknadi
vituid við það að herbergid er svo fullt af
reykh að það stladi varla að má andeumum
og kalladi þras, Kristinn bróður sium. Vituid
fó svo nátturlega þras að fara í fót og sömu-
leidis bróðis þess og á meðan að þeir eru að
þloda sig kemur Hallgrímur Austmann
afan af lofti og þlappar á hurr þeirra og
segir að það sé eldur í húsium. Segir vituid
að þeim bróðrum þafi svo orðit það fyrst
fyrir að þera úð rímfót þeirra og eitthvad fleira
af munum, en að þvi þvium þafi þorid svo
undir að þvur allis: Vituid, Kristinn bróðis
þess, og Hallgrímur Austmann þafi þittst
í þvostofum, og þafi Hallgrímur þá gengr
upp stigan með þvris orðum, þig stla að vísu
hvost eldurium er þvumium upp, en vituid
þafi gengid að hurrumium rium að þakkerbergs
Hjartar fjeldsteds og þhid í þvurilium og hurrum
þá gengid þras upp, svo að augljóst er að á
þvris þvium var þvris hvostid lost með lykli
eða „þvrekklás“. Þvur það þvurumium munni
þafa þvurumium rium í þakkerbergs Hjartar
vit vituid stkerst. Þvur þladþ. Vituid reykh
frá reykh.

Þvur þvur:
Þvur þvursson
Þvur þvursson

Þvur þvur

þl. þvur þvursson
þvur

~~h~~ ~~h~~
Þetta útskrift seld þess

A. P. Jónsson.
ft.

